REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 156. Braşov, Vinerĭ 14 (27) Iulie. 1900.

Chinesii cer mediaţiune.

Cine s'ar mai puté orienta astăḑĭ în chaosul de scirĭ, adese-orĭ contraḑicĕtóre, din China şi din centrele statelor, ce se află în conflict cu ea? Aceste scirĭ, carĭ ocupă partea cea mai mare a colónelor foilor europene, oferă aḑĭ cu tóte acestea, orĭ tocmai pentru acésta, cel mai mare interes.

Vede orĭ şi cine, şi fără a-se numĕra între bărbaţii versaţĭ în politica cea mare, că aicĭ se tratéză de o situaţiune militară şi diplomatică din cele mai încurcate câte au esistat vr'odată, la care iau parte mai mult séu mai puţin aprópe tóte puterile lumii.

Ce o sĕ iese din stăruinţele marilor puterĭ, de a pacifica China? Reuşi-va planul lor, orĭ că acţiunea lor comună de aḑĭ, neisbutind aşa, ca sĕ le împace pe tóte, va da nascere póte încurênd periculului unor conflicte seriόse între ele? Ĕtă întrebările, ce preocupă aḑĭ aşa de mult minţile din lumea politică şi diplomatică.

Se vorbia până acuma de o împărţire a Chinei, ca şi când în adevĕr s'ar fi tratat numai de o plăcintă de orez. Colosul chines însĕ, care părea cu totul amorţit, a desfăşurat de-odată o putere de resistenţă şi o energiă, care a pus pe gândurĭ pe toţĭ şi i-a făcut sĕ cunóscă, ce jertfe grozave de banĭ şi de sânge i-ar costa pe toţĭ un rĕsboiŭ în contra „împĕrăţiei ceresci“.

Dér nu numai pe terenul militar, ci şi pe cel diplomatic Chinesii au dovedit, că sunt mai superiorĭ, decât i-au creḑut. Este în situaţiunea de faţă în adevĕr surprinḑĕtor, cum cei din Peking lucréză cu ambasadorii lor dela guvernele strĕine pentru restabilirea raporturilor amicale şi pacĭnice de mai înainte, pe când aceste guverne şi statele lor sunt încă în absolută nesciinţă despre ceea-ce se petrece în capitala chinesă şi nu stau în nicĭ o legătură cu representanţii lor de acolo, despre carĭ Chinesii mereu afirmă, că, afară de cel german, sunt încă toţĭ în viaţă.

In nisce momente de raporturĭ atât de anormale, ambasadorii chinesĭ au mai debutat ḑilele acestea la Paris, apoi la Berlin şi mai în urmă la Washington cu telegrame de ale consiliului de stat chines şi cu comunicărĭ telegrafice ale împĕratului Chinei, Kvang Su, în care se cere concursul acestor state, a domnitorilor şi a guvernelor lor pentru restabilirea stărilor pacĭnice de mai înainte.

Din Francia, China a primit rĕspunsul, că resultatul hotărîrilor guvernului frances îl va puté afla dela representantul sĕu din Peking. Ministrul de esterne german, d-l Bülow, a rĕspuns, că nu póte sĕ presente telegrama împĕratului Chinei lui Wilhelm a III-lea, pe câtă vreme nu va fi clarificată sórtea ambasadorilor strĕinĭ din Peking şi pe câtă vreme guvernul chines nu va da satisfacţiă deplină pentru uciderea ambasadorului Germaniei.

Mai favorabil este rĕspunsul preşedintelui Statelor-Unite, Mac Kinley. Acesta a rĕspuns, că décă ambasadorii sunt în viaţă, décă li-se va concede imediat de a-se pune în liberă legătură cu guvernele lor, şi décă guvernul chines va stărui a depărta orĭ-ce pericul dela strĕinĭ şi va conlucra cu trupele internaţionale spre apĕrarea lor şi restabilirea ordinei, atuncĭ America e gata a primi mediaţiunea şi a mijloci pacea cu puterile.

Deja faptul, că America de Nord primesce intervenţiunea în favorul Chinei, este un ic băgat în unitatea procederii puterilor, şi nu trebue mult ca acésta sĕ se spargă.

Décă într'adevĕr ambasadorii sunt salvaţĭ, atuncĭ Germania singură va avé sĕ rĕsbune omorîrea ambasadorului ei. Incât pentru celelalte puterĭ, fiă-care din ele are de a dori mai mult o înţelegere, decât rĕsboiul cu China. Rusia, pentru-că aşa póte ajunge mai sigur la scop, Francia, pentru-că se alătură mai mult la politica ruséscă, Anglia, fiincă din causa rĕsboiului din Transvaal dispune de prea puţine forţe militare şi, în fine, Japonia, pentru-că interesul ei nu este ca China sĕ fiă înfrântă de Europa şi rassa galbenă sĕ-şĭ pérdă astfel puterea de resistenţă.

Aşa dér China n'are a-se teme prea mult de unitatea de acţiune a puterilor, carĭ de atâta timp nu s'au putut uni încă nicĭ asupra cestiunei, cine sĕ fiă comandantul suprem al trupelor internaţionale, menite a ataca Pekingul.

Dela adunarea din Abrud

a Societăţii pentru fond de teatru român.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Abrud, 11 (24) Iulie.

Şedinţa II.

Şedinţa se deschide la órele 11 a. m. D-l Godiş, secretarul general, cetesce procesul verbal despre şedinţa de erĭ. D-nul Oniţiu cetesce telegramele sosite de erĭ încóce. Au sosit telegrame din Zombor, Viena, Sălişte, Murĕş-Oşorheiŭ, Panciova, Braşov, Brad şi o scrisóre dela d-l Em. Ungureanu, advocat în Timişóra.

Urméză raportul comisiunei pentru câştigarea de membri noi. Preşedinte protopopul Romul *Furdui*, ér referent protopopul Petru *Popoviciu*. Acesta referéză, spre bucuria tuturor, că s'au înscris membri fundatorĭ, pe viaţă, ordinarĭ şi ajutătoĭ, dela carĭ a incurs frumósa sumă de aprópe 5000 coróne. Un astfel de succes societatea până acum nu a mai avut. Bravii Moţĭ dovediră lumei, că „Munţii lor aur pórtă“.

Se cetesce apoi raportul comisiunei pentru censurarea raţiociniilor. Preşedinte protopopul *Montani*, ér referent parochul Dumitru *Goia*. Din raportul acestei comisiunĭ s'a putut vedé, că socotelele au fost purtate în ordine şi posiţiile prevĕḑute cu acte şi documente justificative. După ce comisiunea propuse aprobarea proiectului de budget, adunarea mulţumesce şi dă absolutoriul comitetului.

Urméză raportul comisiunei pentru censurarea raportului comitetului. Preşedinte Dr. V. *Preda*, referent B. *Podobă*. Raportul se primesce. Nu se face însĕ nicĭ o propunere concretă; ci numai comisiunea doresce ca acele băncĭ ale nóstre, la carĭ, cu vremea, se vor plasa fondurile societăţei, drept mulţămită, sĕ nu uite a împărtăşi şi Societatea acésta cu un mic procent, din partea profitului destinat pentru scopurĭ filantropice.

De óre-ce Societatea, în sensul statutelor sale, nu póte face nimic până atuncĭ, până când nu şĭ-a adunat banii necesarĭ pentru înfiinţarea unui teatru, — doresce ca comitetul central sĕ caute căile prin carĭ sĕ se pótă aduna şi pregăti şi forţele intelectuale, carĭ vor fi absolut necesare la înfiinţarea teatrului. Dér deóre-ce acest lucru se va puté face mai uşor prin modificarea statutelor în acest sens, mai doresce, ca comitetul central sĕ pregătéscă şi un nou proiect de statute.

In jurul acestor cestiunĭ se încinge o vie discuţie, la care i-au parte d-nii Mihail Cirlea, notar public, Virgil Oniţiu, director gimnasial, Dr. St. C. Pop, advocat, Ioan Scurtu, student, Romul Furdui, protopop, Vasile Goldiş, profesor şi Gh. Dima, profesor, — se primesce ca propunere concretă partea primă a dorinţei comisiunei, rĕmânând, ca comitetul sĕ se îngrijéscă de esecutarea ei.

In fine după ce se constată activitatea rodnică şi cu spor a comitetului central, acestuia i-se votéză mulţumită protocolară şi i-se dă absolutoriu.

Fiind societatea invitată sĕ-şĭ ţină adunarea generală din anul viitor în Şimleul-Silvaniei, adunarea primesce cu mulţămire. Timpul se va fixa de comitet.

Cu acésta ordinea de ḑi s'a exhauriat. Pentru verificarea procesului verbal se aleg d-nii Petru *Popovicĭ*, Al. *Ciura*, şi Dr. Laurenţiu *Pop*.

Preşedintele, în cuvinte alese şi bine simţite, mulţumesce Moţilor pentru sacrificiile aduse cu acéstă ocasiune, căcĭ au făcut ca acéstă adunare sĕ fiă una dintre cele mai succese de până acum.

Mai vorbesce d-l Dr. *St. C. Pop* mulţumind preşedintelui şi comitetului pentru activitatea deosebită dăruindu-le putere şi viaţă ca, continuând în felul început, sĕ ne putem realisa cât mai curênd scopul mult dorit.

In numele Moţilor mulţumesce d-l Romul *Furdui*.

Ast-fel spre mulţumirea tuturor se încheiă partea oficială a adunărei generale din acest an*).

Cestiunea economică în Bucovina.

III.

(Urmare).

S'ar crede, că rassa rafinată aduce statului imense folóse pentru privilegiile acordate. O cercetare mai amĕnunţită arată, că tocmai Jidanii îşĭ împlinesc fórte mane datoriile faţă de stat. E notoric, cum fug de orĭ-ce recensământ, în Bucovina vagabundéză o mulţime fără sĕ fiă incetăţeniţĭ, o sumedeniă de comercianţĭ, ambulanţĭ şi cârciumarĭ nu plătesc cu anii birul, păzind ocasiunea pentru a se subtrage.

Din causa inexactităţii matriculelor jidovescĭ primăria nu e în stare a-i controla temeinic, ceea ce le înlesnesce Jidanilor scăparea de asentare. La locul asentării apar chipurĭ artificios mutilate; în locul celui citat, care se preumblă liniştit în altă ţéra, apare altul nedesvoltat, schilod séu cretin, în de comun un organism bolnav. Abstragem dela corumperea comisiunilor, mai ales a medicilor, cea mai mare parte Jidanĭ.

Acésta este rassa, care a pus jugul sclăviei de multă vreme în gâtul ţĕranilor bucovinenĭ. Lupta în contra Jidanilor trebue purtată, tăiând energic în relaţiunile mai vechĭ ca de un secol. Lupta economică trebue sĕ atragă atenţiunea în prima liniă când este vorba de raportul poporului român cu Jidovimea.

Aci nu póte fi pace, d-le baron Mustatza! Trebue pornite acţiunĭ seriόse pentru a lumina poporul asupra acestei lupte şi a modurilor, în carĭ ar puté purta mai cu nădejde în reuşită.

Sunt necesare acţiunĭ concentrice, acţiunĭ generale si principiare contra Jidanilor. In faţa primejdiei cumplite nu sunt suficiente mijlóce paliative, ci trebue o cură radicală, cu scopul de a tămădui întregul organism.

Aci are un rol important „Deşteptarea“, care de present se află în mânĭ bune şi energice. Ea trebue sĕ facă propagandă în tótă ţéra pentru concentrarea tuturora, carĭ posed aptitudinea de a afla şi repara tóte cusururile. Un metod sigur trebue sĕ ilustreze cu date esacte raporturile actuale dintre marea proprietate şi micul proprietar. In fiecare district, în fie-care sat trebue constituite comitete pĕtrunse de însemnătatea economică a cestiunei, începênd o acţiune generală în tóte ramurile.

Ast-fel se póte redeştepta ţĕranul din letargie. Crearea în tóte comunele a unei clase mijlocie de proprietarĭ, ce progreséză acomodat recerinţelor timpului, pentru deşteptarea emulaţiunei în clasa micilor proprietarĭ, e de neapĕrată trebuinţă. Moşiile trebue gospodărite de înşi-şĭ moşierii, căcĭ până trăiau boierii prin satele lor şi se ocupau de agricultură, viaţa patriarchală legase strîns interesele ambelor părţĭ, încât proprietarul moşiei veghia în interesul sĕu propriu la propăşirea gospodăriei ţĕrănescĭ. Boerii pământenĭ părăsind satele lor, strămutându-se în oraşe şi tĕrguşóre, parte arendând moşiile, parte înstrăinundu-le la Jidanĭ, Polonĭ şi Armenĭ, s'a deschis între curtea boeréscă şi sat un abis fără fund.

Cel mai frumos rol l'ar avé preoţimea punĕndu-se în fruntea acţiunei generale pentru desrobirea ţĕranului. Sesia trebue sĕ devină o şcólă pentru ţĕran. Speranţa în preoţime e îndreptăţită, căcĭ orĭ-ce luptă îmbrăţişată de ea trebue sĕ reuşéscă. Amintim numai d. p. agitaţiunea contra alcoolismului, care deşi puţine, dér totuşĭ a avut resultate mulţămitóre, cu tóte impedecările prefecţilor stăpâniţĭ de Jidanĭ, cu tóte ameninţările unui consistor putred şi tîrîtor pe la pragurile puternicilor din guvern, în ciuda tuturor neghiobiilor baronului Mustatza.

Rare sunt casurile acu, în carĭ un păstor sufletesc ar stórce poporul mai rĕu decât Jidanul, abusând de funcţiunea sa. Astfel de „boaită“ trebue dată imediat publicităţii, drept ruşinea cea mai mare a clerului Nu voim sĕ amintim de pĕcătosul din Cuciur, séu de nemernicul din Voitinel, care desgropase mariaşele, séu în districtul Sucevei de un cămătar care vinde singur poporenilor luminĭ, colacĭ, pomene şi miere pentru biserică; adeleaşĭ lucrurĭ însĕ nu odată, ci de atâtea-orĭ, până putreḑesc.

Ţĕranul, în bigoţia-i nutrită sistematic, crede, că-şĭ împlinesce datoria faţă de atotternicul, ajungênd şi la sapă de lemn, pe când un mic popă miserabil se îmbogăţesce nenorocind sute de suflete. Séu precum mi-s'a scris érăşĭ din districtul Sucevei despre un preot, care e considerat de enoriaş numai ca o pacoste.

Pe când acest preot în biserică se sparge predicând despre tóte din lume, ţinĕnd poporenil până târḑiu după amiadĭ, când întră în coliba ţĕranului îl jupesce fără milă. Până şi dela cantorul sĕu sĕrman şi lipit pămêntului sĕ fi luat pentru îmormêntarea unui copil mic 10 fl. (ḑece florinĭ v. a.) Astfel, décă nicăirĭ, atuncĭ aci e la loc ḑicala poporală: „Sĕ nu ne îndreptăm paşii după ceea ce *face* popa“....

Mai intercalăm încă o mică digresiune. La o cercetare disciplinară incredinţată din partea consistorului protopresbiterului districtual, acesta voia sĕ facă pace între parocul din cestiune şi enoriaşii sĕi, în urmă-

---

*) Primind acest raport numai cu posta de aḑĭ după amiaḑĭ, partea privitóre la concertul de Dumineca o vom publica mâne. — Red.

torul mod. După ce se convocase adunare mare a țĕrănimei, protopopul îl puse pe parocul încriminat în fața poporului și arĕtând cu mâna asupra lui adresă țĕranilor cuvintele: „Dați-i pace ómenĭ bunĭ! Nu vedețĭ, că e smintit?“ Apoi plecă protopopul, că și-a împlinit datoria. *Caveant consiliarii bene nutriti!*

(Va urma.) *Seneca.*

Rĕsboiŭ în China.

Sórtea ambasadorilor.

La Paris, Berlin, Londra, Bruxella și Washington au sosit telegrame nouĕ, spunênd, că *toți ambasadorii* din Peking, afară de cel german și de secretarul legațiunei japoneze, *trăesc*, și în 18 Iulie erau neatinșĭ. Ba după cum am semnalat erĭ, după o telegramă din Bruxella, personalul ambasadelor ar fi în drum spre Tien-Cin.

Guvernul german — dice o telegramă din Berlin —nu prea dă însĕ credĕmênt afirmațiunilor ambasadorilor Chinei din diferitele capitale europene, carĭ susțin într'una că representanții puterilor în China trăesc. Nu-șĭ pot esplica acolo mai ales împrejurarea, de ce guvernul chines *nu permite ambasadorilor sĕ comunice direct cu cabinetele lor.*

Împĕratul Chinei cere ajutorul Germaniei.

„Nordd. Allg. Ztg.“ din Berlin anunță, că ministrul Chinei la Berlin a remis la 21 Iulie ministrului afacerilor strĕine german d-l *de Bülow* o depeșă a împĕratului Chinei *(Kvang-Su)* către împĕratul Wilhelm, *cerênd ajutorul Germaniei*, ca singurul mijloc de a face sĕ înceteze crisa, și rugênd pe împĕrat *sĕ ia inițiativa pentru restabilirea stării de pace de mai înainte.* — Telegrama pórtă data de 19 Iulie și e semnată de *Kvang Su.*

La depeșa acésta s'a dat următorul rĕspuns în 24 l. c. ministrului chines din Berlin:

„Ministrul de stat, contele *Bülow*, secretarul de stat al oficiului de esterne, a primit nota telegrafică a ministrului chines cu data de 21 Iulie, notă, ce cuprinde cererea adresată de Majestatea Sa împĕratul Chinei Majestății Sale împĕratului și regelui. Contele *Bülow* nu este în posiția, de a presenta acéstă depeșă Majestății sale împĕratului și regelui, până când *nu se va fi lămurit starea ambasadelor strĕine închise în Peking* și a strĕinilor de acolo, până când guvernul chines nu va da satisfacția pentru uciderea criminală a ambasadorului împĕrătesc și până când nu va da garanțiĭ suficiente cu privire la viitórea sa atitudine față de dreptul ginților și a civilisațiunei“.

Intervenirea lui Mac Kinley.

O telegramă cu data de 24 Iulie din Washington spune, că președintele *Mac Kinley* dând rĕspuns la cererea guvernului chines, a încunosciințat pe ambasadorul chines din Washington, *că e gata a primi sĕ intervină.* Guvernul american doresce însĕ ca ambasadorii din Peking sĕ fiă salvațĭ. Indată-ce se va întâmpla acésta, America își va rechema trupele sale de pe uscat și apă trimise în China și va sta reservată față cu eventualele conflicte ale puterilor.

Rĕspunsul acesta a produs o fórte rea impresiă la Berlin.

China și Japonia.

„Pol. Corr.“ din Viena publică o telegramă, ce i-s'a trimis din *Tokio* cu data de 20 Iulie, cuprindĕnd telegramele, ce le-au schimbat între ei împĕratul Chinei și împĕratul Japoniei.

Împĕratul Chinei spune în telegrama sa, că pe când imperiul chines era în raporturĭ de sinceră amiciță cu imperiul japones, secretarul ambasadei japonese a fost atacat și ucis. In urma acestui eveniment, s'a dispus prinderea și pedepsirea criminalilor. Puterile au atacat și ocupat forturile din Taku și în urma acésta s'au început inimicițiile, situațiunea și raporturile cu puterile devenind as-fel complicate. *Apusul și rĕsăritul își stau față 'n față ca inimicĭ* și privirile puterilor nu sunt îndreptate nu mai în contra Chinei, ci esistă temerea, că décă China nu va fi în stare sĕ-și păstreze posiția, *și pentru imperiul japones situația devine gravă.* Interesele acestor două împĕrății fiind strîns legate, împĕratul chines speră, că Japonia va merge mână 'n mână cu China pentru apĕrarea intereselor lor egale. China este actualmente prea îngreunată cu suprimarea rĕscólei, așa *că ea nu este în stare a face față pericolului amenințător din strĕinătate; e avisată dér la sprijinul acelei țĕrĭ*, care ca și imperiul chines, *formézĕ o parte a Asiei.* In ast-fel de împrejurărĭ împĕratul chines adresézĕ împĕratului Japoniei cuvêntul acesta, rugându-l sĕ ia mĕsurile, ce le crede necesare, pentru restabilirea păcii și a ordinei. (Telegrama pórtă data de 3 Iulie și e iscălită de *Kvang Su*).

Rĕspunsul împĕratului japones dice între altele: Audim, că trupele Majestății Tale nu sunt în stare a respinge și a suprima rĕscóla..... Décă însĕ guvernul vostru e firm decis a sugruma rĕscóla și a elibera pe ambasadorĭ, atuncĭ situația se îmbunĕtățesce relativ.... In ultima lună puterile au transportat numĕróse trupe la Tien-Cin și Japonia încă s'a ținut de datoriă a trimite trupe. Ținta acestei acțiunĭ militare este *sugrumarea rĕscólei și mântuirea representanților diplomaticĭ, precum și a celorlalțĭ strĕinĭ. In afară de acésta puterile n'au în vedere alt scop...* Guvernul meu nutresce sentimente binevoitóre față de țéra vóstră, și décă raporturile vor permite, *nu voiŭ esita a ridica cuvênt amicabil în interesul ei.* Mai întâiŭ însĕ aștept, ca *guvernul Majestății Vostre sĕ suprime numai decât rĕscóla și sĕ libereze de fapt pe representanții strĕinĭ din situația lor.* Numai atuncĭ Japonia póte fi înduplecată de a-șĭ valida influința sa în interesul imperiului Vostru.... (Telegrama pórtă data de 15 Iulie).

Foile japonese scriu, că o alianță între China și Japonia este imposibilă și sfătuesc pe guvernul chines, sĕ renunțe la acest vis.

Rĕscóla se estinde.

„Novoje Wremja“ anunță din *Cifu*, că legătura telegrafică cu Tien-Cin s'a întrerupt, linia ferată a fost nimicită.

Lui *„Newyork Journal“* i-se comunică din Shanghai, că din Port-Arthur au sosit 3000 de soldați rușĭ la Niucivang. Inaintarea lor este împedecată de 10.000 Chinesĭ bine înarmațĭ. O ciocnire e în ajun. Chinesiĭ au o atitudine defensivă, dér sunt decișĭ sĕ împiedece înaintarea Rușilor.

400 Englesĭ cădțĭ.

Scirea acésta o aduce fóiă englesă *„Daily Express“* într'o telegramă, ce i-se comunică din Mahadodorp, în *Transvaal.* Ea varsă o lumină destul de viuă asupra luptelor dintre Burĭ și Englesĭ la *Derbepoort*, lupte în carĭ au cădut cei 400 ai Albionului.

Rĕsună érășĭ pe teatrul rĕsboiului din Africa-sudică un mare sgomot de luptă, armele se încrucișézĕ din nou și jertfele cad dilnic, rărindu-se șirurile armatei lui Roberts, adĭ cu 10, mâne cu 50, apoi cu sutele de ómenĭ.

Lupta decurge mai înfocată în statul Oranje, care fusese declarat de *„teritoriu englez“*, fiă chiar și numai după nume. La Betlehem s'a ciocnit, cum scim, o mare trupă englesă cu Burii, aceștia însĕ au bătut'o și respins'o, și Englesii au luat tălpășița.

Decât ciocnirea acésta, s'a întâmplat cevașĭ mai însemnat. Spre nord dela Honingspruit, Burii au tăiat la rîul Vaal comunicația telegrafică cu Pretoria, adecă cu Transvaalul. De aicĭ vine, că despre lucrurile acestea nu Roberts trimite avisurĭ la Londra, ci generalul Broadwood din Honinspruit și Kelly-Kenny din Bloemfontein. E firesc, că în ast-fel de împrejurărĭ mareșalul *Roberts* a ajuns de-odată în mare încurcătură, căcĭ nu mai scie, ce se întâmplă în Oranje.

Faptul, că Burii au întrerupt comunicația telegrafului și a trenurilor, nu înĕsémnă alt-ceva, decât că trupele englesescĭ din Oranje nu pot s'o biruéscă cu ei. Efectul acesta se va simți și mai mult în Transvaal, după-ce Roberts va fi silit sĕ trimită trupe auxiliare celor din Oranje.

Ar face de sigur cea mai penibilă impresiă în Anglia întrégă, décă Roberts s'ar vedé silit sĕ se reîntórcă din Pretoria la Bloemfontein, ca sĕ conducă de acolo operațiunile, adecă s'o încépă érășĭ de unde a pornit după „victoria“ dela Paardeberg.

Cei 400 Englesĭ cădțĭ în luptele dela Derbepoort, spre ost dela Pretoria, sunt cea mai strălucită dovadă, că Burii se țin bine și că sunt ceva mai disciplinațĭ și mai devotațĭ causei lor decât bună óră Chinesii dela Tien-Cin.

SCIRILE DILEI.

— 13 (26) Iulie.

Archiducele Iosif în Brașov. Ierĭ, cu trenul dela 2 óre și 9 m. d. a., a sosit în Brașov archiducele *Iosif*, cu scop de-a face o revistă peste regimentul 24 de honvedĭ, care e concentrat aicĭ. In suita archiducelui se află generalul major Palkovicĭ, comandantul de brigadă Csalanyi ș. a. La gară i-au eșit înainte spre întêmpinare fișpanul comitatului Brașov, protonotarul Panczel și oficerii superiorĭ din garnisóna honvedimei din loc. Intrând în oraș archiducele s'a instalat la hotel „Bucurescĭ“. Astădĭ înainte de amiadĭ archiducele a făcut revista regimentului 24 de honvedĭ. — Mâne, Vinerĭ, archiducele va pleca cu trenul dela 11 óre a. m. spre a face o visită Majestății Sale Regelui Carol la castelul Peleș în Sinaia. In onórea archiducelui se va da un prând, după care séra la óra 10 și 14 m. se va reîntórce cu trenul accelerat, mergênd direct spre Budapesta.

Primul consiliu de miniștri, sub președența d-lui P. P. Carp, s'a ținut Marțĭ séra în Bucurescĭ. In acéstă primă ședință a consiliului scrie „Constit.“ la care au luat parte toțĭ d-nii miniștri, s'au discutat în special, chestiunĭ de resortul ministerului afacerilor strĕine: tariful vamal pentru Turcia și emigrarea israeliților din țéră. Viitorul consiliu de miniștri va avé loc Marțĭ, 18 Iulie. In acest consiliu se va discuta asupra mișcării administrative, ce va face noul guvern; până atuncea nu va fi nicĭ o schimbare de prefecțĭ în județe.

România premiată la esposiție. Privitor la succesul produselor române la esposiția din Paris se comunică următórele: In privința cerealelor România a fost clasată a patra din întréga lume. Din 333 esposanțĭ de cereale din România au fost premiațĭ 307. Juriul esaminator li-a acordat 9 mențiunĭ de onóre, 6 marĭ premii, 80 medalii de aur, 129 de argint și 83 de bronz. Dintre produsele româneseĭ cerealele au fost clasate întâiŭ, vinurile al doilea, obținênd mare premiu, apoi minele, sarea și petroleul. Pădurile Statului de-asemenea au obținut marele premiu. Domeniile Corónei au obținut media 19 pentru agricultură. Un singur Frances, producĕtor de vinurĭ, a. obținut media 20, cea mai mare.

Noua ordine a esamenelor rigoróse, pentru facultățile de medicină din Ungaria, va primi, cum se anunță, în curênd sancțiunea monarchuluĭ. Dispozițiunile principale ale acestei nouĕ ordine au în vedere a constrînge pe viitorul medic a face praxă în spitalurĭ înainte de a întra în praxa vieții. Numĕrul esamenelor și numĕrul obiectelor se vor împuțina după noua ordine a rigoróselor. Acésta e fórte important în ce privesce studiile pregătitóre ale medicineștilor și spesele esamenelor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisóre dela băĭ.

Schärding (Austria de sus), 15 Iulie 1900.

— Urmare. —

Făcênd mai sus mențiune de bătaia dela Lipsca și de cunoscințele mele economice, mi-a venit în minte un episod din copilăria, pe care îl voiŭ reproduce aicĭ. Absolvasem a șéptea clasă gimnasială și mĕ aflam în ferii acasă la părinți, unde îmĭ petreceam timpul cu studiul limbei italiene, căruĭ studiu am sĕ mulțămesc, că astădĭ îmĭ petrec aicĭ cu „La divina comedia di Dante Alighieri“, pe care am împrumutat'o dela un bărbier italian cu numele Bartessi, care își are oficina vis-à-vis de otelul Lorenz, în care locuesc, cu a cărei cetire trecênd peste „inferno“ am ajuns la „purgatorio“ și cred, că până mai stau aicĭ voiŭ fini și cu „paradisul“.

Era într'un timp, când se grămădesce lucrul de câmp așa, cât economul nu scie încătrău sĕ deă. Noi aveam în mai multe părțĭ lucrătorĭ, și tatăl meu m'a trimes la viia din deal, ca sĕ păzesc de săpătorĭ. Eu mĕ aședasem, când la umbra unuĭ cireș, când sub un nuc; ceteam din gramatica italiană, déră din când în când îndemnam și pe săpătorĭ sĕ dea bărbătesce cu sapele.

Cine va fi pădit vr'odată pe lucrătorĭ, va fi făcut esperiența, că ei caută și află deosebite titule, ca sĕ întrerupă lucrul, séu cum dic ei: sĕ mai rĕsufle puțin. Ba că i-a întrat o petricică în opincă și trebue sĕ se descalțe, ba că trebue sĕ bea apă, ba că trebue sĕ-șĭ ascută cósa, ba că téca, ba că pungă, ca sĕ trécă diulița, și sĕ-șĭ capete simbria. Mai sunt apoi unii, carĭ întind poveștĭ și spun minciunĭ cu carĭ fac rîs, și apoi până rîde omul nu póte sĭ săpa, orĭ trage cu cósa.

Intre săpătorii noștri, — erau opt la numĕr, — încă se afla unul tare povesteț, era mai în etate ca ceilalțĭ, căcĭ era un opșitar cu groșiță, de pe vremea împĕratului Francisc I, și a luat parte la unele lupte cu Napoleon I, numit de popor Bunăparte. Pe acesta îl provoca, când unul, când altul din ceilalțĭ lucrătorĭ, sĕ le spună câte ceva din cătănia lui, ce ținuse vre-o 15 anĭ. Și el le spunea bucuros, ca sĕ pótă mai des rĕsufla, ér eu ascultam cu plăcere la spusele lui.

Il întrebă unul: „departe ai umblat, bade Nicolae, și multă lume vei fi vĕdut?“ — „Da, nepóte, am fost cu armadia neamțului în lumea întrégă *și încă în trei sate*“.

Mare mirare între lucrătorĭ, asupra acelor trei sate, ce cad afară de lumea acésta; într'o altă lume, care unde este, badea Nicolae n'a vrut sĕ-o spună.

M'am amestecat apoi și eu în vorba lor, și l'am întrebat pe badea Nicolae sĕ-mĭ spună, că fost'a în bătaia dela Lipsca?

— Cum nu, domnișorule, am fost și noi acolo cu Muscalii și cu burcușii și l'am și bătut pe Bunăparte, ba de nu-l scăpa un Jidov, îl și prindeam,“ — apoi îmĭ trase una cu ochii, de unde am dedus, că va urma érà vr'o minciună încornurată, ér el continuă: — „Sĕ vedĭ, domnișorule, Bunăparte s'a îmbrăcat cu cióreci, suman și opincĭ, așa ca noi, și a venit cu donițĭ și ciubere în armadia nóstră sĕ ne spioneze, însĕ l'a vêndut o cărciumăriță la care a durmit, dér el a luat de veste, că i-or dat de urmă, și a dat cincĭ galbenĭ la un Jidov, care a venit c'o bute de vinars în lagărul nostru — pe care până bațĭ în pălmĭ noi am golit'o, — ca sĕ-l scape, și Jidovul a desfundat butea, l'a înfundat pe Bunăparte în bute, și c'o mârțógă de cal, étă așa, l'a dus printre noi la armadia lui.

Conticuere omnes intentique ora tenebant. Săpătorii au amuțit de mirare, ér eu am rîs din inimă asupra invențiunilor ingenióse ale lui badea Nicolae!

Déră sĕ mĕ întorc la obiectul acestei scisorĭ, dela care m'am abătut puținel.

Poporul din Schärding și din satele cele frumóse, ce-l încunjură, este fórte moral, religios și laborios. Câmpurile sĕmĕnă mai mult a fi nisce grădinĭ bine îngrijite, căcĭ sunt presărate și cu tot felul de pomĭ roditorĭ. Palmă de loc nu afli necultivat, ogorul pe aicĭ nu-l cunosc. Și căile de hotar sunt tóte bine prunduite și bătute, așa încât nu te póte prinde mirarea, când vedĭ, că un singur bou pus în ham, ér nu în jug, trage câte un caroiŭ mare așa tare încărcat de fên, încât

Noua ordine a esamenelor nu cunósce esamenul fundamental (Mineralogia, Zoologia și Botanica), printr'asta se economisesc 21 fl. din cheltuelile esamenelor. Mai departe cele opt obiecte ale esamenului al doilea fundamental și a primului esamen practic se reduc la patru și adecă prin aceea, că Chemia și Fisica se elimineză total, ér esamenul de fisiologiă și anatomiă se cere numai odată. Al doilea esamen rigoros practic rĕmâne ca până acum, pe când din al treilea se elimineză medicina forenză și higiena publică. Aceste două obiecte se vor cere în viitor dela medicii tribunalelor și dela fisicii orașului.

Numire. In locul d-lui Dr. Emil *Pușcariu*, secretarul general la ministeriul cultelor și instrucțiunei publice, care șĭ-a presentat dimisiunea din acest post, va fi numit secretar general la acelașĭ minister d-l Dem. Aug. *Laurian.* Decretul pentru numirea sa s'a și trimis la Sinaia pentru a fi semnat de M. S. Regele.

Favor personalului dela tren. Ministrul unguresc de comerciŭ a ordonat, ca în casul, când unor slușbașĭ dela tren, carĭ nu pot conta la pensiune séu la alt mijloc de traiŭ, li-se abdice serviciul din causa împlinirei etății lor de 60 anĭ, sĕ li-se dea drept despăgubire salarul pentru un an întreg, la cas, déca sunt funcționarĭ, ér déca sunt servitorĭ, atuncĭ numai pe o jumĕtate de an.

O invenția românéscă. Un tînĕr mecanic, Teofil *Teodoreanu,* care trăesce în Bucurescĭ și e originar din comuna Offenbaia (Transilvania), a inventat o pompă perfecționată, cu ajutorul căreia un singur om póte ridica apa până la 1000 de metri. I-s'au oferit pentru brevetul acestei invenții 500,000 lei de către o mare casă din Germania.

Nouĕ linii ferate în România. D-l I. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, a acordat autorisația de a-se construi următórele linii ferate: D-lui Balș linia dela Târgu Ocna la Slănic; d-lui Iosif Bunescu, Athanasie etc. linia Rucăr-Găeștĭ cu ramificația Lucienĭ-Târgoviște; d-lui inginer Toroceanu, linia Drăgăneștĭ-Giurgiu cu o ramificațiă; d-lor C. G. Vernescu, N. Catargiu și Popovicĭ, linia Târgu-Némțu la Pașcanĭ.

Jidanĭ, carĭ nu sciu ce vréu. Cu titul acesta publică „Alkotmany“ următórea scire caracteristică: „Se pregătesce un eveniment remarcabil în „Erzsebetfalva“ cel renumit pentru praful sĕu mare, pentru vagabunḑii sĕi, pentru tâlharii lui, pentru fabrica lui de rachete, pentru banda lui de falsificatorĭ de banĭ. In Erzsebetfalva se află 150—170 Jidanĭ de aceia, carĭ nu sciu ce vréu. Sunt nemulțămițĭ cu primăria lor, cu prea mare dare de cult, și altele. De aceea au hotărît sĕ țină un meeting în causă de convertire. Acest meeting se ține aḑĭ (Joi), și autoritățile *au permis ținerea lui.* Acum e întrebare, déca vor trece la vre-o religiă creștină, orĭ că vor rĕmâné fără confesiune? Acésta e o alternativă admirabilă, dér vrednică de Jidanĭ“.

Directorul serviciului maritim român, d-l colonel Coandă, a plecat la Cardiff, spre a stabili în acel oraș o agențiă românéscă pentru încărcatul cărbunilor necesarĭ serviciului maritim și căilor ferate române. Se scie, că acum serviciul maritim român și căile ferate se aprovisioneză cu cărbunĭ Cardiff, contractul cu sindicatul din Westfalia fiind espirat. D-l colonel Coandă se va întórce dela Cardiff la Paris, unde în ḑilele de 4 până la 12 August va lua parte la congresul marinei comerciale.

Revistă navală francesă. O mare revistă navală s'a ținut la Cherbourg, sub conducerea admiralului *Gervais.* Președintele Loubet, miniștrii, deputații și senatorii au fost de față la acéstă mare revistă a vaselor de rĕsboiŭ, în portul Cherbourg din escadra de nord mediteranee. S'au ținut discursurĭ din partea admiralului Gervais, care a salutat în numele armatei navale reunită în Cherbourg, pe președintele Loubet. La discursul amiralului, președintele Loubet rĕspunse în numele guvernului, în numele parlamentului, în numele Franciei, aducênd omagii marinei.

Focul dela mănăstirea Văratic. Din Peatra-Neamț, s'anunță, că Marțĭ nóptea, un incediu a isbucnit la mănăstirea Văratec, ce s'a întins cu o uimitóre repeḑiciune. Casele fiind în majoritate de lemn și mănăstirea fiind lipsită de ajutóre, a fost ușor ca focul sĕ cuprindă întréga mănăstire. Au ars vre-o 100 de case, aparținênd mănăstirei și Arhondăriei. Se crede, că focul a luat nascere dela chiliile duhovnicului mănăstirei. Sunt pagube de câte-va sute de mii de lei. Focul a putut fi localisat abia pe la ora 1 din nópte. S'a dispus trimitera pomierilor din Piatra N. și T. Neamț.

Proclamația Boxerilor. S'a găsit la Shanghai prima proclamațiune a Boxerilor. Acéstă proclamațiune afirmă, că Dumneḑeul rĕsboiului cere sângele strĕinilor și amenință China cu ḑece plăgĭ, déca nu va fi satisfăcut.

Șahul Persiei a plecat alaltăerĭ din Petersburg via Varșovia în *Francia.* La despărțire a fost de față la gară atât Țarul, cât și Țarina.

Rugăciunile în școlele francese. Intr'o mare parte a școlelor Statului frances esistă obiceiul, ca la începutul și sfîrșitul prelegerei învĕțătorul sĕ reciteze în școlă cu școlarii anumite rugăciunĭ. Ministrul instrucțiunei publice a dat acum o ordinațiune, prin care recomandă inspectorilor școlarĭ, ca sĕ pășéscă în contra acestui obiceiŭ și sĕ constrîngă pe profesorĭ și învĕțătorĭ la o „mai strictă observare a obligamentului de neutralitate reciprocă în cestiunĭ de religiune“. Se înțelege, acéstă ordinațiune e întêmpinată cu simpatiă de foile republicane și anticlericale; cu atât mai mare și, sigur, și mai justă este însĕ măhnirea foilor naționaliste și antisemite, carĭ combat în modul cel mai înverșunat pasul ministrului.

Milan și fiiul sĕu.

Organul radicalilor sêrbĭ din Ungaria, „*Zastava*“ scrie următórele referitor la căsĕtoria regelui Serbiei:

„Evenimentul acesta va surprinde fórte mult pe orĭ-cine în Serbia, cu tóte că națiunea sérbéscă este din crescet până 'n tălpĭ democratică. Scopurilor ei politice i-ar fi corĕspuns mai bine, déca regele Alesandru șĭ-ar fi căutat o soțiă în Cetinje. Nicĭ unul dintre miniștri n'a cutezat sĕ contrasemneze proclamația regelui de téma lui Milan, căcĭ cine ar mai fi îndrăsnit sĕ privéscă în ochii acestuia, déca a aprobat odată ceea-ce tînĕrul rege face pe după spatele tatălui sĕu? Faptul acesta încă arată, cine a fost până acum stăpân în Serbia: nimenĭ, decât ex-regele. Miniștrii înfricațĭ de cătrănirea ex-regelui, s'au tupilat după demisiunea lor. Nimenĭ nu póte sĕ spună, ce va mai face ex-regele Milan. E sigur însĕ, că el este capabil de orĭ și ce. Căcĭ sĕ fim sincerĭ: căsĕtoria acésta îi dĕrîmă tóte planurile.

„Milan a căutat o fată bogată pentru fiiul sĕu. Chiar și atuncĭ, când *gândia* sĕ se sinucidă și a încunosciințat despre acésta pe Natalia în Biaritz, a conjurat pe Natalia sĕ caute pentru Șașa (Alesandru) o fată *fórte bogată,* căcĭ banii sunt ce sunt. Natalia i-a rĕspuns, că banii sunt lucru lateral și că ea, durere, a esperiat, că o căsĕtoriă fără de amor, este cea mai mare nenorocire. Milan *nu s'a sinucis,* ci a căutat și mai departe o fată bogată pentru fiiul sĕu. Anĭ de-arêndul a umplut foile americane cu chipurĭ și gravurĭ din Serbia. Foile acestea, aduceau pentru banĭ scumpĭ desenul conacului din Belgrad, fotografia lui Alesandru, coróna Țarului Dușan și altele. Asta era pe-atuncĭ, când Milan căuta o domnișóră americană milionară pentru fiiul sĕu. Căuta adecă o americană pentru Alesandru, căcĭ miliónelor li-ar fi aflat apoi el locul.

„La tótă întêmplarea — continuă „Zastava“ — marĭ surprinderĭ ne-au ajuns și stăm în pragul unor evenimente interesante, ba póte chiar fatale. Ce însémnă de fapt proclamația cea mai nouă a regelui Alesandru? — Tot aceea ce a însemnat proclamația lui din 1 Aprilie 1893. Atuncĭ s'a proclamat de majoren, deși de fapt nu era. Acum se proclamă a doua óră. In casul prim a făcut'o cu învoirea tatălui sĕu, acum însĕ contra voinței acestuia și probabil cu învoirea mamei sale“.

De altă parte se telegrafeză din Belgrad, că între *Milan* și *Alesandru* continuă o luptă estra-ordinar de înverșunată. Ex-regele era sĕ sosescă alaltăerĭ în Belgrad, dér s'a oprit în Viena și-șĭ continuă de aicĭ campania. El primesce ḑilnic sute de telegrame din Belgrad și Semlin și se crede, că rĕzimându-se pe armată, va încerca *estremul posibil.*

Căldurile în Paris. In sĕptĕmâna trecută temperatura în Paris ajunse un maximum, ce nu s'a observat în regiunile acelea cel puțin de 150 anĭ încóce. Termometrul arătă 40°! Orașul acesta mare — scrie o föiă parisiană — din care deserteză rênd pe rênd lumea pentru a merge la țĕrmurii mării, a devenit un adevĕrat cuptor. Nu se mai rĕsuflă, ci se gâfăiă, chiar fiind armat c'un solid evantail — așa numit „micul vênt de nord“ — ḑicem solid fiind-că de 10 ḑile, necoborând termometrul sub 30°, s'au abondonat cu totul evantaliile micĭ de hârtiă japonesă pentru a se folosi marele foi împletite din trestiă, din carĭ se face acum o consumațiă incalculabilă, nu numai pe strade, la promenăḑĭ, dér și în sînul familiei, aprópe în tóte casele. Aerul a devenit aprópe irespirabil, și mirósele, care se ridică din strade, ce nu sunt regulat stropite cu apă purificatóre, începe sĕ devină aprópe insuportabil. Cățeii creapă pe asphaltul înfierbêntat, și te ia mila când veḑĭ caii cum trag trăsurile și omnibusele încărcate, în arșița sórelui, torturațĭ de potcóvele înfierbêntate și sleițĭ de puterĭ.

*

Căldurile și esposiția. Timpul cel nefavorabil pentru esposițiă sunt ḑilele de căldură imensă. După prânḑ sunt fórte puținĭ visitatorĭ și ei d'abea întră și se așéḑă sub arborĭ séu pe terasele birturilor umbróse și renunță de a umbla mai mult. Până séra stau acolo, uscându-șĭ fruntea cu batistele și făcêndu-șĭ vênt cu jurnale și cu evantaile. Séra e mai bine pentru toțĭ, dela 8 óre începênd, reînviă animațiunea și se adună chiar multă lume în pavilliónele diferite. Dér numai séra nu e suficientă pentru afacerile acelora, carĭ au plătit terenele fórte scump și perderile ḑilelor rele îi nimicesc încurênd. Numai într'o ḑi serviciul inspecțiunei generale a închis două chioscurĭ, neputênd proprietarii sĕ plătéscă chiria...

*

In fine a plouat! Pe la finea sĕptĕmânei un ḑiar esclamă: In fine a plouat! Și plóia a durat o jumĕtate de óră întrégă. In bulevarde ea a dat ocasiune la o veritabilă esplosiune de bucuriă. Birjarii până atuncĭ roșĭ și aprinșĭ de căldură pe locurile lor espuse, au oferit capul lor gol picăturelor binefăcĕtóre, umbrelușele au făcut funcțiunea ploierelor, ómenĭ pe jumĕtate îmbrăcațĭ eșiau în curte, pentru ca sĕ se bucure de umeḑéla ploii. Termometrul a căḑut la 23°. Acum se speréză pretutindenea, că efectele violente ale căldurilor se vor micșora, și după o durată de 10 ḑile, pline de stricăciune, va deveni timpul și în Paris suportabil, După o primăvară sécă, după o vară și mai uscată (fiind-că dela 1 Iulie ne ḑic pluviometrele n'au căḑut decât 7 mm. de apă), sĕ sperăm, că va veni o tómnă, care sĕ ne recompenseze pentru tóte greutățile petrecute. Fructelor nu li-a stricat uscăciunea cea multă, strugurii însĕ au suferit mult.

ULTIME SCIRI.

Belgrad, 25 Iulie. Regelui Alesandru i-a succes a forma aḑĭ un *nou ministeriu* cu caracter neutral, sub presidenția lui Alexa *Jovanovicĭ,* președintele supremului tribunal de apelațiune. Ministru de rĕsboiŭ este numit adjutantul regelui, vice-colonelul Milos *Vasicĭ.* Noul cabinet a depus aḑĭ jurămêntul. Aḑĭ apare un ucaz prin care se dă *amnestiă tuturor condamnaților politicĭ,* esceptionând pe aceia, carĭ au participat direct în complotul contra lui Milan.

Viena, 25 Iulie. Ex-regele Milan, luând cunoscință despre formarea noului cabinet, a declarat, că renunță la călĕtoria sa în Belgrad și de-ocamdată rĕmâne în Viena.

Washington, 25 Iulie. *Mac-Kinley* a rĕspuns împĕratului Chinei, că America îșĭ ofere bunele sale servicii, déca va declara: 1. că ambasadorii trăesc; 2. le va da libertate sĕ comunice neîmpedecațĭ cu guvernele lor; 3. déca va ordona autorităților sĕ între în contact cu armata de liberare, dându-șĭ concursul pentru apĕrarea strĕinilor și pentru restabilirea ordinei.

Literatură.

A apărut Seria II din ***Conferențele pedagogice*** ale corpului profesoral dela școlele mediĭ și superióre române din Brașov, ținute în anii scolarĭ 1897—98, 1898—99, 1899—900. Reproduse cu unele adause și multe ilustrațiunĭ, de V. Onițiŭ, directorul școlelor.

Cuprinsul: Proiect de modificare a programei órelor de lecții la scólele medii române din Brașov, de V. Onițiŭ; I. F. Negruțiu: Manual de stilistică, recensiune de Dr. Ios. Blaga; Fr. Koos și V. Goldiș: Două cărțĭ elementare pentru deprinderea limbei maghiare, recens de Dr. Ios. Blaga; Kalmar E.: Magyar olvaso könyv II, recens de Nic. Bogdan; Lurtz: Aritmetica p. II, III, IV recens. de Aurel Ciortea; *Memoria:* † Nic. Popovicĭ; † Ioan Lăpĕdat, de A. Bârseanu; Despre jocurile de băețĭ, de Petru Roșca; Cestiunea locului de patinat pentru scolarĭ, de P. Roșca; I. Petran: Gramatica română, recens de Nic. Bogdan; Pomp. Grigoriță: Geografia, recens. de Dumitru Lupan; Dr. Ios. Blaga: Teoria dramei, recensiune de A. Bârseanu; † Dr. Vasilie Glodariu; Inființarea mesei studenților; Cantată pentru jubileul de 50 de anĭ al scólelor centrale, de A. Bârseanu Inființarea scólelor centrale. Primul deceniu din viața acelor scóle; Nic. Bogdan: Gramatica limbei române, recens. de A. Bârseanu; Fetter-Vlaicu: Curs complet de limba francesă, recens. de Dr. C. Lacea. — Estensiunea opului e de 262 pag. format mare 8°

*

In editura „Nouei Reviste Române“ din Bucurescĭ (Pasagiul Român 20) a apărut: ***Băncile de emisiune*** și ***Circulațiunea monetară.*** In special Banca Națională română, de *A. D. Damianoff.* Estensiunea noului op e de 136 pag. și costă 1 leu 50 banĭ.

*

---

pe la noi în Transilvania, unde-s căile de hotar desfundate, de multe-orĭ, abia patru boi l'ar puté duce. Aicĭ am vĕḑut și femeile trăgênd cu cósa în brazdă cu bărbații, ba încă ele conduc brazda. Așa ceva în Transilvania numai într'un loc am vĕḑut: în Dedrad, sat săsesc lângă Reghin.

Dér pe aicĭ la lucrul de câmp și femeile trag alăturea cu bărbații binișor din urciorul cu bere.

Vinarsul aicĭ nu se bea, ci numai berea, ér bere sĕ bea multă, căcĭ numai în Schärding sunt patru fabricĭ de bere. Unde nu se bea vinars, apoi nicĭ un Jidov nu afli!

Pe câmp unde te învêrțĭ dai de câte o cruce, séu de icóna Preacuratei Vergure Maria, pe lângă carĭ neamțul când trece, stă și se închină. Ba și pe malul Innului, acolo unde óre-cineva a căḑut în apă și s'a înecat, se află câte o cruce cu inscripția: Aicĭ s'a înecat cutare, — atuncia, trecĕtorule, rógă-te pentru sufletul lui: un tatăl nostru și o născătóre. Acest act creștinesc involuntar l'am împlinit și eu, la prima cruce, ce am aflat'o cu astfel de votivalii.

(Va urma.)

A apărut acum în editura librăriei W. Krafft din Sibiiu şi se află de vêndare la principalele librăriĭ din patriă şi strěinătate: *Partea I-a: Română-germană* a ***Dicționarului român-german și german-român*** de *Sab. Pop. Barcianu*, revidat și complectat de profesorul *Dr. D. P. Barcianu. Ediția a III a*, 750 pag. în 8^0 cu litere petit în 2 colóne. Preţul: broşurat cor. 6, legat în $^1/_2$ franz cor. 7.60. — Acest dicționar atât de bine primit în edițiile sale anteriore, apare acum în ediția a III-a. Recunoscut de bărbaţi competenţĭ, ca cel mai bun dintre câte au apărut, ediția presentă caută a-l face şi pe mai departe vrednic de acéstă preţiósă recunóscere. Atât autorul, cât şi editorul şĭ-au pus tóte silințele întru a aduce lucrării îmbunătățirile, care se-o aducă la perfecţiune din ce în ce tot mai mare: autorul prin aceea, că a înavuţit în mod însemnat cuprinsul prin cuvinte şi locuţiunĭ din scriitorii românĭ modernĭ şi mai vechĭ, voind astfel a înlesni publicului strěin cetirea şi înţelegerea scrierilor române, apoi prin însemnarea silabei accentuate a cuvêntului, pentru a face cu putinţă rostirea corectă a cuvintelor române şi fără a fi silit sě-ţĭ iei refugiul la regule amĕnunţite teoretice; editorul prin aceea, că a înzestrat cartea cu hârtiă bună şi cu tipar frumos, îngrijind, ca prin un format mai mare şi mai potrivit, pe lângă tótă înavuţirea sĕ nu devie prea voluminósă, ci sĕ rĕmână îndemânatică.

Din *partea a II-a „germană-română“* se află încă câte-va esemplare din ediţia a II-a. Preţul broş. cor. 7.60, legat cor. 9.40.

De aceiaşĭ autorĭ a apărut *Gramatica germană* teoretică-practică pentru usul tinerimei române. Ediţia a V-a. Sibiiu, 1896. Preţul broş. cor. 2.80. — Imprejurarea, că deşi au mai apărut şi alte gramaticĭ germane, s'a arătat necesitatea de a scóte acéstă gramatică în o a V-a ediţiă, vorbesce ea însaşĭ deajuns pentru buna întocmire a ei, aşa că se póte recomanda cu tótă căldura tinerimii, care voiesce sĕ şĭ însuşéscă limba germană.

*

Din ***„Istoria legii noue“***, valorósa scriere a d-lui canonic din Blaşiŭ *Dr. Victor Szmigelski*, au apărut în Tipografia Seminariului archidiecesan din Blaşiŭ ambele tomurĭ. *Tomul I* tractéză *Tinereţele lui Isus* şi *Isus ca profet*. Partea întâiŭ începe cu „Ḑilele lui Irod“, apoi „originea, pruncia şi logodirea Mariei“, „Prevestirea nascerei Inainte mergĕtorului“; „Buna vestire“; „Nascerea Inainte mergĕtorului“ etc. etc.—In partea a doua se află următórele capitole principale: „Dela începutul activităţii publice a lui Isus până la sĕrbătórea cea dintâiŭ a Pascilor“; „Dela cea dintâiŭ până la a doua sĕrbătóre a Pascilor“; „Dela a doua până la a treia sĕrbătóre a Pascilor“; „Dela a treia până la a patra sĕrbătóre a Pascilor“. — *Tomul II* e împărţit în următórele 6 părţĭ: „Cina cea de Taină“; „Testamentul lui Mesia“; „Getsemani“; „Osândirea lui Isus“; „Calea Crucii“ şi „Golgotha“, fiind fie-care parte împărţită în numeroşĭ paragrafĭ. Opul are format mare; tomul I conţine 400 pag. şi costă 2 fl. (pentru România 4 lei 40 b.), ér tom II 320 pag. şi costă 1 fl. 70 cr. (porto câte 10 cr. de fiă-care tom; e recomandabil a se adauge încă 10 cr. pentru recomandare.) Acest op, bine scris, într'o limbă plăcută şi uşóră, este o adevĕrată podóbă pentru literatura nóstră bisericéscă şi e de valóre nepeţuită nu numai pentru cler, ci pentru toţĭ bărbaţii iubitorĭ de sciinţă şi pe lângă aceea, mai e şi fórte eftin în asĕmĕnare cu mărimea. — Se póte procura şi dela Tipografia *„A. Mureşianu“*, Braşov.

*

In legătură cu „Predicele pentru Duminecĭ şi Sĕrbătorĭ“, de Dr. *Em. Elefterenos* a apărut de acelaşĭ autor şi partea a doua: ***„Predicĭ ocasionale şi funebrale“***, care se estinde pe 220 pag. şi conţine 11 predicĭ pentru cununii, alte 13 predicĭ pentru diferite ocasiunĭ (la sânţirea de bisericĭ, la instalărĭ de parochĭ şi protopopĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotului înaintea credincioşilor; discurs la terminarea anului scolastic etc.) Predicĭ pentru înmormêntărĭ (la bărbaţĭ şi femei de diferite etăţĭ şi condiţiunĭ). Costă un esemplar *3 cor. 50 banĭ*. trimis franco şi se póte procura dela Tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov.

*

„Ţiganiada“, séu *„Alexandria aĭ Ţigănéscă“*, o prea frumósă povestire scrisă *acum o sută de anĭ* de prea iscusitul *Ioan Budai Deleanu*, ér acum de nou scósă şi pe înţeles întocmită de *V. O.* Acéstă interesantă scriere nu numai că oferă o lectură hazliă şi de mare valóre pentru limba vechiă strămoşéscă, ea conţine şi poveţe fórte folositóre pentru generaţia nóstră de adĭ. Cartea a apărut în editura librăriei Ciurcu din Braşov şi costă *45 cr.* séu 90 banĭ; cu posta 1 cor.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.35
Renta de corône ung. 4%	90.90
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	120.25
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4^1/_2$%	99.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.50
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	115.60
Losurĭ din 1860.	134.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	691.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	671.50
Napoleondorĭ	19.33
Mărcĭ imperiale	118.52
London vista	342.70
Paris vista	96.55
Rente de corône austr. 4%	97.35
Note italiene	90.60

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul pieţei Braşov.

Din 26 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.10	Vênd.	19.14
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.28	Vênd.	19.32
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plécarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5 26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul acelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**